

ZMĚNY DÍLA A SMLUVNÍ NÁSTROJE PŘI NEPLNĚNÍ POKYNŮ SPRÁVCE STAVBY

JUDr. Dita Špačková

OBSAH PŘEDNÁŠKY

- kapitola 1 – Změny díla
- kapitola 2 – Smluvní nástroje při neplnění pokynů správce stavby

Kapitola 1

ZMĚNY DÍLA

JUDr. Dita Špačková

seminář osob vykonávajících činnost stavebního dozoru na stavbách pozemních komunikací / BRNO duben 2023

PRVNÍ KAPITOLA

Nejdříve je důležité **rozlišovat** mezi změnou smlouvy x změnou závazku

Změna **smlouvy** – vzniká na základě skutečnosti, se kterou smlouva nepočítala a která z ní nevyplývá; smlouva se ve skutečnosti mění. Při vzniku události nedojde k naplnění nějakého smluvního závazku. Neděje se tak dle smlouvy.

Změna **závazku** – změnou závazku nemusí docházet ke změně smlouvy. Předně se jedná o situace, kdy smlouva předpokládala nějakou událost a pro případ výskytu této události obsahuje i její vyřešení. Při vzniku události dojde k naplnění nějakého smluvního závazku, který se tím aktivuje. Děje se tak dle smlouvy.

PRVNÍ KAPITOLA

- **Kategorie změn dle § 222 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek**
  - Odstavec 1 – zákaz umožnění podstatné změny závazku ze smlouvy
  - Odstavec 2) – podstatnou změnou závazku není uplatnění vyhrazených změn
  - Odstavec 3) – vymezení podstatné změny, která by a) **umožnila účast jiných dodavatelů** v zadávacím řízení či **mohla ovlivnit výběr** dodavatele; b) **měnila ekonomickou rovnováhu** ve prospěch dodavatele; c) vedla k **významnému rozšíření rozsahu plnění**
  - Odstavec 4 – jakákoli změna, která **nemění celkovou povahu** zakázky – **de minimis**

PRVNÍ KAPITOLA

- Odstavec 5 – **dodatečné práce**, služby nebo dodávky, které nebyly zahrnuty v závazku, jsou nezbytné a nepřekročí 50% původní hodnoty zakázky
- Odstavec 6 – změna vzniklá z okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl **předvídat** a nepřekročí 50% původní hodnoty závazku
- Odstavec 7 – **záměna** položek
- Odstavec 8 – změny dodatečné a nepředvídatelné se uveřejní ve Věstníku veřejných zakázek popř. i do Úředního věstníku Evropské unie (nadlimitní)
- Odstavec 9 – výpočet hodnoty změn
- Odstavec 10 – nahrazení dodavatele jiným dodavatelem je podstatnou změnou krom vyhrazených změn a pr. nástupnictví

PRVNÍ KAPITOLA

. Kategorie změn dle vnitřních předpisů ŘSD

- Směrnice GŘ 5/2018 Aplikace zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Směrnice GŘ 18/2017 Změny závazků verze 1.3 (připravuje se 1.4)
- **Podstatné** – nezákonné x **Nepodstatné** – povolené
- Vyhrazené změny - Skupina 1
- Záměna položek - Skupina 2
- Změny z nepředvídaných důvodů - Skupina 3
- Změny nezbytné k dokončení - Skupina 4
- Změny de minimis - Skupina 5
- Ad hoc změny - dodatek

PRVNÍ KAPITOLA

. Podstatné změny

- **Zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu závazku bez provedení nového ZŘ, není-li dále stanoveno jinak.**

Podstatnou změnou se rozumí (§ 222 odst. 3 ZZVZ):

- umožnění účasti jiných dodavatelů nebo ovlivnění výběru dodavatele, pokud by původní zadávací podmínky odpovídaly této změně
- změna ekonomické rovnováhy závazku ze smlouvy ve prospěch vybraného dodavatele
- významné rozšíření rozsahu plnění VZ

PRVNÍ KAPITOLA

· Vyhrazené změny

Příklady:

- inflační doložka (valorizace dle 13.8)
- tzv. měřený kontrakt (dle 12.1), resp. hodnocení dle modelového případu a fakturace dle skutečného objemu plnění (není změna ale stanovení ceny)
- tzv. smluvní opční právo (jistá koupě 180 ks, výhrada dalších 20 ks, soutěž na celek – 200 ks)
- posun doby plnění na základě definovaných podmínek (např. konkrétní podmínky např. claimy či alespoň zvláště nepříznivé klimatické podmínky)

PRVNÍ KAPITOLA

. Změny de minimis § 222 odst. 4 zzvz

- 3 kumulativní podmínky:
- změna (kumulativně) do **15 %** (st. práce) původní hodnoty,
- nesmí překročit limit pro nadlimitní VZ
- nesmí měnit celkovou povahu VZ (odst. 109 preambule směrnice:
- „... změna povahy veřejné zakázky, například kvůli nahrazení stavebních prací, dodávek nebo služeb, které mají být poskytnuty, jiným plněním, nebo kvůli zásadní změně typu veřejné zakázky ...“

PRVNÍ KAPITOLA

• **Dodatečné plnění § 222 odst. 5 zzvz**

Podmínky:

- **nezbytné dodatečné** stavební práce, dodávky nebo služby
- hodnota dodatečných plnění do 50 % původní hodnoty
- nelze změnit dodavatele z ekonomických nebo technických důvodů (zejm. souvisejících se slučitelností či interoperabilitou se zařízeními, službami či instalacemi pořízenými v původním řízení)
- změna dodavatele by způsobila značné obtíže nebo podstatné zvýšení nákladů.

PRVNÍ KAPITOLA

· **Nepředvídatelné změny § 222 odst. 6 zzvz**

Podmínky:

- potřeba vznikla v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat,
- nemění celkovou povahu veřejné zakázky a
- hodnota změny nepřekročí limit 50 % původní hodnoty závazku.

PRVNÍ KAPITOLA

- Společné podmínky u nepředvídatelných/nezbytných změn
  - limity do 50 % dle odst. 5 a 6 jsou samostatné
  - avšak dle § 222 odst. 9 nesmí celkový cenový nárůst přesáhnout 30 % původní (tj. případně indexované) hodnoty
  - při výpočtu 30 % limitu se odečítají v souvislosti s rozšířením neprovedená plnění (ne jakákoliv)
  - do limitu se nepočítá limit de minimis (viz dále - § 222 odst. 4)

  - Povinnost uveřejnění ve VVZ/TED:
    - do 30 dnů od provedení změny, pod sankcí
    - formulář „Oznámení změny“ – je nutno uvést, zda jde o změnu dle odst. 5 či 6 a stručné odůvodnění
    - uveřejnění v TED by se mělo řídit PH původní VZ (nikoliv hodnotou změny)

PRVNÍ KAPITOLA

· Záměna položek dle § 222 odst. 7 zzvz

Záměna jedné nebo více položek soupisu stavebních prací jednou nebo více položkami, **za předpokladu že:**

- a) nové položky soupisu stavebních prací představují **srovnatelný druh materiálu nebo prací** ve vztahu k nahrazovaným položkám
- b) **cena** materiálu nebo prací podle nových položek soupisu stavebních prací je ve vztahu k nahrazovaným položkám **stejná nebo nižší**
- c) materiál nebo práce podle nových položek soupisu stavebních prací jsou ve vztahu k nahrazovaným položkám **kvalitativně stejné nebo vyšší** a

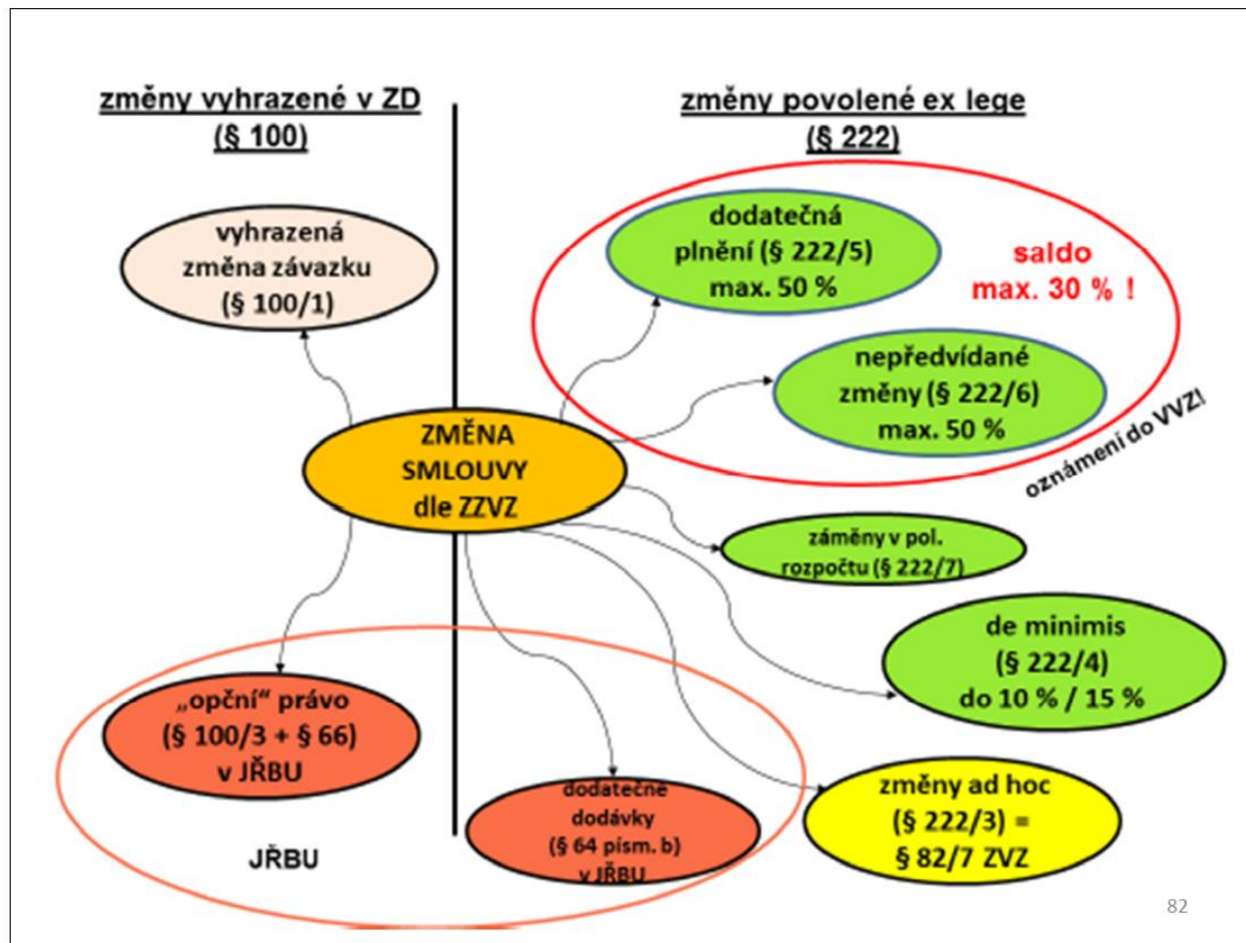

PRVNÍ KAPITOLA

- d) zadavatel **vyhotoví o každé jednotlivé záměně přehled** obsahující nové položky soupisu stavebních prací s vymezením položek v původním soupisu stavebních prací, které jsou takto nahrazovány, spolu **s podrobným a srozumitelným odůvodněním** srovnatelnosti materiálu nebo prací podle písmene a) a stejné nebo vyšší kvality podle písmene c).“ hodnotou změny

PRVNÍ KAPITOLA

82

PRVNÍ KAPITOLA

. Variace

- Dle pod-čl. 13.1 Variace není změna smlouvy, ale je změnou nutnou pro dokončení díla
- Iniciována správcem stavby a to pokynem či požadavkem k předložení návrhu zhotovitelem
- Zhotovitel variaci musí provést (krom situace kdy věci k provedení jsou těžko dostupné)
- Správce stavby buď pokyn zruší, potvrdí či změní
- Doměřování není variací (je to vyhrazená změna)
- Změny v kvalitě či jiných vlastnostech položek; změny ve výškách, rozmístění či rozměrech; vypuštění prací; dodatečné práce; změny v posloupnosti a načasování provádění díla

PRVNÍ KAPITOLA

. Návrh na zlepšení

- Dle pod-čl. 13.2
- Zhotovitel dává návrh na zlepšení
- Návrh by měl 1) urychlit dokončení; 2) snížit náklady objednatele na provedení, údržbu nebo provoz díla; 3) zvýšit výkonnost nebo hodnotu dokončeného díla nebo bude objednateli jinak prospěšný
- Zhotovitel projektuje
- 13.2 písm. c) vypuštěno (odměna)
- **Akcelerace** – metodika pro akceleraci
- Zhotovitel může kdykoli Správci stavby předložit písemný návrh, který (podle názoru Zhotovitele), když bude přijat, (i) urychlí dokončení a bude Objednateli jinak prospěšný

PRVNÍ KAPITOLA

- **Valorizace – Úpravy v důsledku změn nákladů**
  - Dle pod-čl. 13.8
  - Částka musí být upraveny při zvýšení či snížení nákladů na pracovní síly, věci určené pro dílo nebo jiné vstupní náklady díla
  - Částky se určují vzorcem
  - Nepoužije se na částky provedené v prvních 12 měsících po základním datu
  - Rozhodným okamžikem je provedení v daném kalendářním roce

  - Příkaz GŘ 5/2023 – Řešení kompenzace nárůstu cen stavebních materiálů ze dne 17.3.2023 – nová metodika dle usnesení vlády č. 1062 a závazného pokynu Ministerstva dopravy MD-281/2022-501/26

PRVNÍ KAPITOLA

. Claimy

- Dle článku 2.5 a 20.1 a násl. se rozlišují claimy objednatele a zhotovitele
- Jestliže se **zhotovitel** domnívá, že je oprávněn k **prodloužení smluvních lhůt** či **dodatečné platbě** podle jakéhokoli pod-článku či jinak v souvislosti se smlouvou, dá oznámení nároku
- Co nejdříve, jak je to prakticky možné, ne později než 28 dnů po tom, co si zhotovitel skutečnost nebo okolnost uvědomil nebo měl uvědomit; nedá-li nemá nárok na dodatečnou platbu (na čas ano)
- Jestliže se **objednatel** domnívá, že je oprávněn k **platbě** podle jakéhokoli pod-článku či jinak dle smlouvy anebo k **prodloužení záruční doby**, musí dát objednatel nebo správce stavby zhotoviteli oznámení nároku

PRVNÍ KAPITOLA

. Claimy

- Dle článku 3.5 správce stavby určí pokud se smluvní strany nedohodnou
- V současné době se používají převážně dohody za účasti správce stavby, které jsou podepisovány smluvními stranami a správcem stavby
- Podepisování a schvalování uvnitř objednatele je řešeno Příkazem GŘ č. 14/2020, který obsahuje mimo jiné organigram objednatele
- Pokud se smluvní strany nedohodnou a nejde k uzavření dohody za účasti správce stavby, správce stavby vydá určení dle 3.5
- Postupuje se dle Metodiky SFDI pro časové řízení a pro kvantifikaci finančních nároků při zpoždění a prodloužení

Kapitola 2

SMLUVNÍ NÁSTROJE PŘI NEPLNĚNÍ POKYNU SPRÁVCE STAVBY

JUDr. Dita Špačková

DRUHÁ KAPITOLA

- Dle pod-článku 3.3 musí zhotovitel plnit pokyny dané správcem stavby nebo pověřeným asistentem v jakékoli náležitosti vztahující se ke smlouvě.
- Všechny pokyny musí být v souladu se smlouvou.
- Pokyny musí být dány oprávněnou osobou.
- Vždy záleží posoudit charakter nesoučinnosti, neplnění či jiného vadného jednání zhotovitele. Na základě tohoto posouzení pak lze použít příslušné části smlouvy další odrážka.

DRUHÁ KAPITOLA

· Uplatnění nároku ze zajištění splnění smlouvy

Objednatel smí uplatnit nárok z bankovní záruky pouze na částky, ke kterým je objednatel oprávněn podle smlouvy v případě, že:

- a) zhotovitel neprodlouží platnost bankovní záruky
- b) zhotovitel nezaplatí objednateli částku, která mu náleží po dohodnutí či určení
- c) zhotovitel nenapraví porušení smluvní povinnosti do 42 dnů o obdržení požadavku k nápravě
- d) nastanou okolnosti k odstoupení objednatele od smlouvy

DRUHÁ KAPITOLA

· Uplatnění nároku ze záruky za odstranění vad

Objednatel smí uplatnit nárok z bankovní záruky pouze na částky, ke kterým je objednatel oprávněn podle smlouvy v případě, že:

- a) zhotovitel neprodlouží platnost záruky za odstranění vad
- b) zhotovitel nezaplatí objednateli částku, která mu náleží po dohodnutí či určení
- c) zhotovitel nedokončí veškeré práce, které zbývá vykonat do doby pro převzetí díla či neodstraní vadu do 42 dnů od požadavku nenapraví porušení smluvní povinnosti do 42 dnů od obdržení požadavku k odstranění vady
- d) nastanou okolnosti k odstoupení objednatele od smlouvy

DRUHÁ KAPITOLA

• Smluvní pokuta

- Objednatel má vůči zhotoviteli právo a zaplacení smluvní pokuty a to i opakovaně, jestliže zhotovitel:
  - nesplní postupný závazný milník
  - nedodrží lhůty stanovené mu v rozhodnutí veřejnoprávního orgánu při omezení provozu na pozemních komunikacích
  - odmítne součinnost nebo přes opakované písemné upozornění nesplní podmínky stanovené koordinátorem BOZP
  - poruší povinnost personál zhotovitele
  - nedodrží lhůtu pro dobu pro dokončení
  - nepředloží vůbec počáteční harmonogram
  - nepředloží vůbec aktualizovaný harmonogram

DRUHÁ KAPITOLA

- **Uplatnění nároku ze záruky na zálohovou platbu dle 14.2**
  - jestliže zálohová platba nebyla splacena před vydáním Potvrzení o převzetí díla nebo před odstoupením podle článku 15 (Ukončení smlouvy objednatelem), článku 16 (Přerušení a ukončení smlouvy zhotovitelem) nebo článku 19 (Vyšší moc), celkový zůstatek, který v té době zbývá, se stává okamžitě splatným

DRUHÁ KAPITOLA

· Výzva k nápravě dle 15.1

- jestliže zhotovitel neplní nějaký závazek, který vyplývá ze smlouvy, může správce stavby oznámením po zhotoviteli požadovat, aby dal toto neplnění do pořádku a napravil ho ve stanoveném čase
- jedná se o krajní prostředek, neboť je navázán na článek 15.2 (odstoupení objednatele)

DRUHÁ KAPITOLA

• Odstoupení od smlouvy dle 15.2

– Objednatel je oprávněn odstoupit od smlouvy, když zhotovitel:

a) nepostupuje v souladu s pod-článkem 4.2 (Zajištění splnění smlouvy) anebo Pod-článkem 4.25 (Záruka za odstranění vad) nebo s oznámením podle Pod-článku 15.1 (Výzva k nápravě),

(b) opustí Dílo nebo jinak jasně projevuje úmysl nepokračovat v plnění svých závazků, které má podle Smlouvy,

(c) bez rozumné omluvy: (i) nepokračuje v Díle v souladu s Článkem 8 (Zahájení, zpoždění a přerušení) nebo (ii) nepostupuje v souladu s oznámením vydaným podle Pod-článku 7.5 (Odmítnutí) nebo Pod-článku 7.6 (Nápravné práce) do 28 dnů po tom, co ho obdržel,

(d) zadá celé Dílo podzhotoviteli nebo postoupí Smlouvu bez požadované dohody,

DRUHÁ KAPITOLA

• Odstoupení od smlouvy dle 15.2

(e) je-li rozhodnuto o jeho úpadku, o vstupu do likvidace, popřípadě dojde k jakémukoli úkonu nebo události, které mají (podle příslušných Právních předpisů) podobný účinek jako jakýkoli z těchto úkonů nebo událostí,

(f) dá nebo nabídne (přímo nebo nepřímo) jakékoli osobě úplatek, dar, prémii, provizi nebo jinou hodnotnou věc jako pobídku nebo odměnu:

(i) za to, že vykoná nebo se zdrží jakékoli činnosti ve vztahu ke Smlouvě nebo (ii) za to, že projeví přízeň nebo nepřízeň, popřípadě se zdrží projevení přízně nebo nepřízně vůči jakékoli osobě ve vztahu ke Smlouvě,

(g) nedodrží podmínky stanovené v zadávací dokumentaci nebo v kvalifikační dokumentaci zakázky na provedení Díla ani po uplynutí dodatečné přiměřené lhůty, která mu byla stanovena Objednatelkou ke splnění příslušných podmínek,

DRUHÁ KAPITOLA

. Odstoupení od smlouvy dle 15.2

- (h) v zadávacím řízení na zadání zakázky na provedení Díla uvedl ve své Nabídce informace nebo doklady, které neodpovídaly skutečnosti a měly nebo mohly mít vliv na výsledek daného zadávacího řízení,
- (i) nepostupuje v souladu s Pod-článkem 4.4 [Podzhotovitelé]
- (j) za podmínek stanovených v občanském zákoníku

DĚKUJI ZA POZORNOST

JUDr. Dita Špačková

seminář osob vykonávajících činnost stavebního dozoru na stavbách pozemních komunikací / BRNO duben 2023

